

[Kristen Amby.]

ning og Egnspanlægning og dermed sammenhørende Vejføring, Vejtynge, Vejbrede ved de forskellige Arter af Byggeri. Man har Indtryk af, at det er tilfældigt, hvordan Vejene anlægges. Undertiden har man ved let Byggeri meget tunge og brede Veje, som er ganske unødvendige.

Byggeri er ogsaa et Spørgsmaal om Rationalisering, Kloakering og Stikføring og eventuelt andre Arter af Stikføring end dem, vi har kendt.

Jeg ved ikke, om man har i sin Erindring, at det dengang, da Invasionen skete i Frankrig, blev sagt, at Amerikanerne, der jo er bekendt for deres Evne til Rationalisering, i Forvejen havde planlagt, hvordan man vilde føre de store Mængder af Brændselsolie de mange hundrede Kilometer frem, efterhaanden som Fronten blev forskudt over imod Tyskland, og man gjorde det paa en ny, dristig Façon. Samtidig med at Hæren gik frem, lagde man Ledninger ned i Jorden. Naar man tænker paa, hvor langsommeligt, besværligt og behæftet med uhyre mange Restriktioner af den ene eller den anden Art, selv om det bliver gjort haandværksmæssigt godt, saadan noget som Kloakering og Stikføring i Dag foregaar her i Landet, saa er man klar over, at ogsaa her trænges til Rationalisering for eventuelt at spare baade Materialer og Arbejdskraft.

Naturligvis er Spørgsmaalet om Byggeri, som den ærede foregaaende Ordfører sagde — det glæder mig, at han sagde det, det trænger til at blive sagt — ogsaa et Spørgsmaal om Skønhed, for det er jo Mennesker, der skal leve i Husene, og Husene skal staa ikke bare til næste Aar, men i Slægtled; Spørgsmaalet om, hvordan Omgivelserne virker paa Sindene, er virkelig meget mere afgørende, end man tit vil mene, og derfor er det ogsaa rigtigt, at dette Spørgsmaal, naturligvis i Forbindelse med alle de andre, løses; men saa kommer vi igen ind paa Egnspanlægning og Byplanlægning, og hvad dertil hører.

Jeg vil gaa ud fra, at man heller ikke kan undgaa i et saadant Forskningsinstitut at tage Spørgsmaalet — selv om det bliver mere periferisk — rationelt op om Byggeindustriens Finansiering i den kommende Tid. Jeg tror nemlig ikke paa, at man kan blive ved med uden videre at finansiere Byggeriet ved Statslaan, der ligger betydeligt under den Rente, som i øvrigt gælder paa Markedet; det tror jeg ikke. Men lige saa lidt tror jeg, at man kan gaa tilbage til det Fænomen, vi har kendt tidligere, hvorved Kredit- og Hypotekforeninger finansierede

indtil omkring 50 pCt., og saa kunde Folk gaa ud og faa deres 3die og 4de Prioriteter til en meget højere Rente og med et meget stort Kurstab, saaledes at man maatte betale 8—10 pCt. for de sidste Penge; det tror jeg heller ikke. Det Spørgsmaal maa ogsaa gennemtænkes, for det hører med til Byggeriets Rationalisering, at man faar en rationel Prioriteringsordning. Der peger jeg igen hen paa England, som ogsaa i andre Henseender er Foregangsland, er det i hvert Fald i denne, hvor man i mange Aar har kendt en Enhedsfinansiering for de engelske Building Societies op til 90 pCt. af Byggeriets Omkostninger til en billig Rente, 4 pCt. Rente, ganske vist saa med hurtigere Afdrag, end vi har kendt det.

Det er saaledes ikke blot forstaaeligt, men glædeligt, at man nu har realiseret Tanken om at oprette dette Forskningsinstitut. Jeg slutter med igen at takke den højtærede Indenrigsminister for hans Initiativ, og jeg kan paa mit Partis Vegne anbefale Lovforslaget til en velvillig og hurtig Behandling. Men da der kan være enkelte Spørgsmaal, man maaske gerne vil have besvaret, kan jeg ligesom det ærede Medlem Hr. Fr. Dalgaard tilslutte mig Tanken om, at man faar en kort — jeg haaber heller ikke, at det bliver andet end en kort Udvalgsbehandling af Spørgsmaalet; for vi trænger til at faa Instituttet sat i Scene.

Leth Mouritzen: Det Forslag til Oprettelse af et Institut for Bygningsforskning, som den højtærede Indenrigsminister har forelagt her i Tinget den 25. Oktober, skal i det store og hele faa mit Partis Tilslutning, og selv om jeg ønsker at fremkomme med nogle Bemærkninger, der maaske kan resultere i Fremsettelsen af enkelte Ændringer, vil jeg give Tilsagn om en yderst velvillig Behandling, idet det maa formodes, at de nærmere Enkeltheder nu maaske kan drøftes i et Udvalg.

Jeg kan især glæde mig over, at Forslaget er kommet frem, idet jeg under Forhandlingerne om Byggestøtteleven i sidste Rigsdagssamling gav Udtryk for, at et Forslag af denne Art snarest burde fremsættes. Jeg kan derfor kun beklage, at det var nødvendigt at udsætte Fremsettelsen af Forslaget saa længe, og jeg kan egentlig ikke se nogen Begrundelse herfor; der var almindelig Tilslutning i Udvalget dengang til, at det var nødvendigt at komme i Gang med Arbejdet saa hurtigt som muligt, og der har aabenbart ikke været saa store Vanskeligheder i Ministeriet med at udarbejde de enkelte Paragraffer, eftersom Forslaget nøje slutter